

Elkarrizketa Isabel Álvarez, Coordinación Baladreko kide eta URGENCIko (komunitatea oinarri duen nazioarteko nekazaritza sarea) presidenteordeari.

Zergatik aberastasunaren banaketa justuari buruzko behatoki bat?

Iparraldeko lurralde globalizatu batean bizi gara, "ongizate estatu" deitu izan den horren ameskerian murgilduta, mundu onetatik onenean gaudelako ilusioa elikatzeke hainbat tresnarekin.

Uste dut garrantzitsua dela benetako mundua azaltzen lagunduko duten espazioak izatea; alegia, desparekotasuna dagoela azaltzen lagunduko dutenak eta, batik bat, ikusarazteko desparekotasuna funtsezko baldintza dela une honetako eredu ekonomikoak iraun dezan, zeinak diruzko onurak lehenesten dituen pertsonen bizitzan gaineratik. Sistema honek dakarren "ondoeza" eta horren kostu ekonomikoa eta desparekotasuna salatu beharra dago, nagusi den narratiba indargabetzen saiatzeko.

Funtsezkoa da, halaber, eredu bidegabe hau aldatzeko lan egiten dugun kolektiboak espazio bateratu batean biltzea eta elkarri jakinaraztea gure eguneroko lanean zer egiten dugun, eskura ditugun indarrak ondo egituratu eta aprobetxatzeko.

Zergatik dira arazo bat aberastasuna pilatzea eta horrek dakarren desparekotasuna?

Funtsean, arazo bat dira pertsona askorentzat ondorioak dituztelako, eta horiek betikotzea sistema hau mantentzeko oinarria delako.

Gaur egun, administrazioak garapenaren eredutzat duen lurralde honetan, pobre bizi diren eta behar handiak dituzten pertsonak ditugu. Esaldi handietan, BPGan, *per capita* errentan eta abarretan erabiltzen diren kalkulu eta balioek nolabaiteko kapitala duten jardueri ematen diete lehentasuna, eta horiei egiten diete mesede, eta ez dute aintzat hartzen bizitzaren jasagarritasuna zigortzen duten edo ez.

Desparekotasun horietan, bereziki garrantzitsua da etxeko lana ikusgarri egitea; izan ere, pertsonen bizitza sostengatzen du, ikusezina da ez dagoelako monetizatuta eta historikoki emakumeei esleitu zaie, sistema patriarkalak lana sexuaren arabera banatu izanaren ondorioz. Sistema kapitalistak enpleguari buruz hitz egiten digu, lana ezkutuan utzita; eskala handiari buruz hitz egiten digu, eta ezkutuan uzten ditu ekonomia justuagoak sostengatzen dituzten artisau jarduera guztiak. Horrez gain, hiri inguruneak eta hiriak lehenesten ditu, historikoki elikatu gaituen eta gure lurraldea sostengatu duen landa ingurunearen aurretik. Hori guztia, gainera, espezie gisa gainerako pertsonekin eta gure ekosistema eta planetarekin dugun interdependentzia ezkutuan uzten duen ilusio batean oinarrituta.

Era berean, sistemaren perbertsioak berak eragiten du ahal bezain beste esplotatu behar izatea bere tresnak, onurarik handienak lortzeko, eta, gaur egun, enplegu prekarioa azkar baino azkarrago ari da normalizatzen. Hori horrela, pertsonak besterik gabe biziraun nahi dute, ez bizitza duina lortu. Horrez gain, gizartea gero eta indibidualizatuago dago, eta ahaztu du zer den komunitateak eta babes sareak izatea, bai ekonomikoki, bai emozionalki lagundu eta sostenga gaitzaketenak.

Zer konponbide planteatzen dira?

Zenbait dimentsiotatik planteatu behar dira konponbideak; baina, funtsean, guztien oinarria lankidetzaren sozialeko loturak eta sareak sortzea da. Aipatu ditugun dinamika hausteko, ikuspegi bakarra ez da nahikoa; aitzitik, arazoei hainbat alderditatik helduko dieten askotariko ekintzak behar dira.

Baladrek urte asko daramatza oinarrizko errentari buruz hitz egiten eta, zehazki, berdinen oinarrizko errentaren proposamenari buruz. Gure ustez, enplegu zentraltasuna hautsi beharra dago –gainera, prekaritate eta pobrezia egoera batetik ateratzeko eraginkorra ez dela sobera frogatu du–, eta erdigunean bizitzaren jasangarritasuna jarri. Alegia, pertsona guztiek behar besteko diru sarrera izatea eta, era berean, lotura sozialak eta espazio komunitarioak eraikiko, berreraikiko edo mantenduko dituzten prozesuetan lan egitea. Horrek guztiak eztabaida garrantzitsu bat dakar: zer dira ondasun publikoak ikuspegi erkidetik begiratuta, eta ez soilik kudeaketaren ikuspegitik begiratuta?

Lotura horiek berrezartzeko orduan, ikuspegi feminista eduki beharra dago; hartara, bizitzarako behar diren zereginak ikusarazteko eta pertsona guztientzako bidezko bideak proposatzeko. Arazoak, ekonomikoa den aldetik, diruzko alderdi bat du; baina, funtsean, euskarri estruktural eta sozial bat du, beharrezkoa dena iraun dezan, eta horretan eragitea ezinbestekoa da. Gure inguruan gertatzen diren prekaritate egoerak eta sistemak bazter uzten eta ikusezin egiten duen zati guztia ikusgarri jartzea urrats bat da eredu bidezkoagoetara aldatzen hasteko. Eredu horietan, ekonomia zer den berraztertuko dugu, eta berrikusi egingo ditugu bai lurralde baten benetako beharrak (humanoak eta ekologikoak), bai horiei benetan erantzungo dieten bideak zein diren. “Ongizate estatuaren” eta “interes orokorraren” narratiba eteteko, beste bat ikusarazi eta partekatu behar da; hain zuzen ere, guztiona denaz hitz egingo duena eta beharrei pertsonentzat eta planetarentzat jasangarria den modu batean erantzungo diena, ameskeriak desmuntatuz, errealista izanda, eta, denok parte hartuta eta lankidetzan arituta, benetan egia bihur ditzakegun munduetara igaroz.